

Kaupunginhallitus/Pöytäkirja

Aika 04.12.2023 klo 12:26 - 18:03

Paikka Kaupunginhallituksen kokoushuone, kaupungintalo, Rantakatu 20

Käsitellyt asiat

Pykälä	Otsikko	Sivu
§ 463	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 464	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 465	Joensuun kaupungin sopeutumissuunnitelman ilmastonmuutokseen sekä Joensuun kaupungin kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman hyväksyminen	6
§ 466	Avaavan taseen hyväksyminen	8
§ 467	Valtiovarainministeriön päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutoksesta vuodelle 2023	10
§ 468	Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelma	12
§ 469	Kaupunginhallitukselle tiedoksi saatettavia asioita	18
§ 470	Pöytäkirjat	19
§ 471	Viranhaltijapäätökset	20

Kaupunginhallitus/Pöytäkirja

Läsnä	Nuutinen Jere	puheenjohtaja	
	Eskelinen Seppo	1. varapuheenjohtaja	Poistui kokouksesta 468 klo 17:12
	Koskinen Sari	2. varapuheenjohtaja	
	Heinonen Eila	jäsen	
	Hjälmi Heli	jäsen	
	Hulmi Helena	jäsen	Poistui kokouksesta § 469 klo 17:53
	Järvinen Anni	jäsen	
	Mikkonen Virve	jäsen	
Muu läsnäolo	Törmälä Anssi	jäsen	Saapui kokoukseen § 468 klo 14:12
	Wihonen Jussi	jäsen	
	Väistö Matti	jäsen	
	Ketonen Matti	kaupunginvaltuuston 1.	
	Bogdanoff Eero	varapuheenjohtaja	
	Jokela Jenni	kaupunginvaltuuston 2.	
		varapuheenjohtaja	
		kansliapäällikkö	Paikalla § 463-468 klo 12:14-17:53
Poissa	Penttilä Jere	esittelijä,	
	Himanka Riitta	kaupunginjohtaja	
	Hyppänen Tuuli	pöytäkirjanpitäjä,	
	Huikuri Satu	hallintojohtaja	
	Eskelinen Tiina	ilmastokoordinaattori	Paikalla § 465 klo 12:26-12:55
	Kaasinen Jani	talousjohtaja	Paikalla § 466-468 klo 12:59-17:53
	Varonen Ari	taluspäällikkö	Paikalla § 466-468 klo 12:59-17:53
Allekirjoitukset		sivistys- ja	Paikalla § 468 klo 13:03-17:49
		hyvinvointijohtaja	Paikalla § 468 klo 13:03-17:53
Pöytäkirjan tarkastus		kaupunkiympäristöjohtaja	
		kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	
Pöytäkirjan tarkastus	Jere Nuutinen	Riitta Himanka	
	puheenjohtaja	pöytäkirjanpitäjä	
Pöytäkirjan tarkastus	Helena Hulmi	Eila Heinonen	
	pöytäkirjantarkastaja	pöytäkirjantarkastaja	
Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.			

Pöytäkirja on yleisesti nähtävillä

Pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi 4.12.2023 yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjanpitäjä

Riitta Himanka

Kaupunginhallitus

§ 463

04.12.2023

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

KH 04.12.2023 § 463

Puheenjohtaja päättää todeta kokouksen laillisesti koollekutsuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Totesi.

Kaupunginhallitus

§ 464

04.12.2023

Pöytäkirjantarkastajien valinta

KH 04.12.2023 § 464

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

valita pöytäkirjantarkastajiksi Eila Heinosen ja Helena Hulmin.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus

§ 465

04.12.2023

Joensuun kaupungin sopeutumissuunnitelman ilmastomuutokseen sekä Joensuun kaupungin kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman hyväksyminenKH 04.12.2023 § 465
1715/00.01.02.01/2023**Joensuun kaupungin sopeutumissuunnitelma ilmastomuutokseen**

Joensuun konsernistrategiassa linjataan, että kaupunki on ilmastotyön edelläkävijä, toteuttaa ilmastoviisasta rakentamista ja lisää luonnon monimuotoisuutta. Kaupungin kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden toteuttamiseksi laadittiin ilmasto-ohjelma, jonka toimenpiteet toteuttamalla voimme onnistua tavoitteen saavuttamisessa. Ilmasto on kuitenkin jo lämmennyt ja tulee myös tulevaisuudessa lämpenemään kasvihuonekaasupäästöjen lisääntymisen vuoksi, vaikka kaikki määritetyt toimenpiteet toteutettaisiin.

Päästövähennystoimien ollessa edelleen tarpeen, on yhtä lailla tärkeää panostaa ilmastomuutoksen vaikutuksiin sopeutumiseen. Sopeutumalla ja varautumalla ilmastomuutoksen aiheuttamiin muutoksiin ympäristössä, voidaan välttää esimerkiksi sään ääri-ilmiöiden lisääntymisestä aiheutuvia kustannuksia. Joensuun kaupungin sopeutumistyön käynnistämiseksi ilmasto-ohjelman toimenpiteeksi on määritetty ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelman laadinta, joka on asetettu myös ilmastotyön toiminnalliseksi tavoitteeksi talousarvioon vuodelle 2023. Lisäksi sopeutumistyön käynnistämiseen velvoittaa Kaupunginjohtajien ilmasto- ja energiasopimus (Covenant of Mayors), joka hyväksyttiin 13.09.2021 § 365 kaupunginhallituksessa.

SECAP-raportti

Joensuun kaupunki on liittynyt vuonna 2021 Kaupunginjohtajien ilmasto- ja energiasopimukseen (KH 13.09.2021 § 365). Liittyessään kaupunki on sitoutunut laatimaan Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman eli SECAP-raportin (eng. Sustainable Energy and Climate Action Plan). Osana toimintasuunnitelmaa tulee arvioida myös alueelliset ilmastoriskit ja -haavoittuvuudet ja määrittää arvioinnissa kasvaviksi riskeiksi tunnistetuille sektoreille toimenpiteet.

Raportilla tulee asettaa tavoitteet ilmastotyölle, arvioida suunniteltujen päästövähennystoimenpiteiden päästövähennyspotentiaalia, tuottaa skenaariot tulevaisuuden päästökehityksestä, arvioida alueelliset ilmastoriskit ja -haavoittuvuudet ja määrittää tässä arvioinnissa kasvaviksi riskeiksi tunnistetuille sektoreille toimenpiteet. Raportin muoto ja osa-alueet sekä laskennoissa käytettävät menetelmät on määritetty verkoston toimesta. Raportin sisältö perustuu ilmasto-ohjelmaan, konsultin tuottamaan aineistoon sekä sopeutumissuunnitelmaan. Raportissa ei aseteta uusia toimenpiteitä kaupungin ilmastomuutoksen hillintätyölle, mutta siihen on kirjattu samat uudet sopeutumistoimenpiteet, kuin edellä esiteltyyn sopeutumissuunnitelmaan. Joensuun kaupungin tulee toimittaa SECAP-raportti verkostoa ylläpitävälle Euroopan Komissiolle 13.12.2023 mennessä. Nyt laadittu SECAP-raportti on kertaluonteinen ja sitä seurataan joka toinen vuosi Euroopan Komissiolle toimitettavalla raportilla.

Valmisteluprosessi ja seuranta

Sopeutumissuunnitelma ja SECAP-raportti on laadittu syksyn 2023 aikana kahden harjoittelijan, ilmastokoordinaattorin, toimialojen ja Sitowise-konsulttiyhtiön kanssa yhteistyönä. Sopeutumissuunnitelma on toteutettu omana työnä. SECAP-raportin konsulttityön toteuttaja kilpailutettiin kesällä 2023 ja Sitowise voitti kilpailutuksen.

Kaupunginhallitus

§ 465

04.12.2023

Sitowise vastasi raportin toteutuksessa päästölaskennoista, skenaarioiden laadinnasta, toimenpiteiden päästövähennyspotentiaalin sekä ilmastoriskien ja haavoittuvuuksien arvioinnista.

Sopeutumissuunnitelman toimenpiteille on määritetty vastuuhenkilöt ja ilmastokoordinaattorilla on kokonaisvastuu ohjelman koordinoinnista. Toimenpiteiden toteutusta seurataan ilmasto-ohjelman seurannan yhteydessä.

Sopeutumissuunnitelma ilmastonmuutokseen sekä SECAP-raportti ovat asialistan liitteenä.

Valmistelija: ilmastokoordinaattori

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

hyväksyä liitteiden mukaisesti

- 1) Joensuun kaupungin sopeutumissuunnitelman ilmastonmuutokseen ja
- 2) Joensuun kaupungin kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Ilmastokoordinaattori Tuuli Hyppänen oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana.

Liitteet

- 1 Joensuun ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma 2023
- 2 SECAP_Raportti

Kaupunginhallitus

§ 466

04.12.2023

Avaavan taseen hyväksyminenKH 04.12.2023 § 466
1662/02.02.02.00/2023

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointi- ja kuntajaosto on antanut 16.5.2022 lausunnon nro 128 hyvinvointialueille siirtyvien omaisuus- ja pääomaerien käsittelystä kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidossa.

Lausunnon mukaan kunnista hyvinvointialueille siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjataan alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväyksellä 1.1.2023. Tilinavaukseen kirjaamisen tarkoituksena on, että peruspääomaa vastaan kirjattavia omaisuus- ja pääomaerien siirtoja ei esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutumisvertailussa eikä rahoituslaskelmassa. Muut kirjaukset esitetään normaalisti vuoden 2023 liiketapahtumina ja ne voivat vaikuttaa vuoden 2023 tulokseen.

Kirjanpitolain mukaan tilinavauksen tulee perustua edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen. Kirjanpitovelvollisen tulee huolehtia alkusaldoihin kirjattavien muutosten riittävästä dokumentoinnista, jotta voidaan varmistaa aukoton kirjausketju edellisen vuoden päättävästä taseesta lopullisiin alkusaldoihin.

Vuoden 2023 avaava tase

Hyvinvointialueelle siirtyvät kuntayhtymien jäsenosuudet ja irtain omaisuus vähennetään kunnan taseen omaisuuseristä. Siirto kirjataan kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan, ellei kunta toisin päättä. Kirjaus toteutetaan tase-erien välisenä siirtona.

Joensuun kaupungin omistuksessa ollut sotepalveluiden irtain omaisuus siirtyi korvauksetta Siun Sote -kuntayhtymälle 1.1.2017 alkaen, eikä kaupungilta hyvinvointialueelle siirtynyt enää 1.1.2023 muuta taseessa olevaa irtainta omaisuutta. Tästä ei siis aiheudu kirjauksia avaavaan taseeseen.

Vuoden 2023 avaavaan taseeseen kirjataan peruspääomaa vastaan Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän jäsenosuus 12 846 958,41 euroa. Kirjaus toteutetaan tase-erien välisenä siirtona.

Vuoden 2023 avaavaan taseeseen kirjataan peruspääomaa vastaan hyvinvointialueelle siirtyneen henkilöstön lomapalkkavelka 42 018,41 euroa. Kirjaus toteutetaan tase-erien välisenä siirtona.

Vertailuvuoden tase

Voimaannpanolain perusteella tehtävät omaisuuden ja pääomien siirtoja koskevat kirjaukset eivät ole luonteeltaan kirjanpitoperiaatteiden muutoksia tai aikaisempien virheiden oikaisuja, joten kuntien tilinpäätöksessä 2023 vertailuvuotena olevan edellisen tilikauden päättävään taseeseen 2022 ei tehdä oikaisuja vaan tarvittavat tiedot annetaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Peruspääomaan tehtävien muutoksien suuruuden vuoksi tilintarkastaja on suositellut tilinavauksen saattamista valtuuston käsiteltäväksi.

Liitteenä on esitetty vuoden 2022 päättävä tase ja vuoden 2023 avaava tase sekä niiden erotus.

Kaupunginhallitus

§ 466

04.12.2023

Valmistelija: talouspäälikkö

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle,

että se merkitsee tiedoksi vuoden 2023 avaavan taseen sekä siihen liittyvät muutokset Joensuun kaupungin peruspääomassa.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Taluspäälikkö Tiina Eskelinen ja talousjohtaja Satu Huikuri olivat kokouksessa asiantuntijoina asian käsittelyn aikana.

Liitteet

3 Avaava tase 2023

Kaupunginhallitus

§ 467

04.12.2023

Valtiovarainministeriön päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutoksesta vuodelle 2023

KH 04.12.2023 § 467
4592/02.05.01.00.00/2022

Valtiovarainministeriö on tehnyt 22.11.2023 päätöksen kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutoksesta vuodelle 2023. Muutos aiheutuu käyttämättömän kuntien yhdistymisen taloudellisen tuen palautuksesta kuntien valtionosuuksiin.

Päätöksen mukaan valtion vuoden 2023 toisessa lisätalousarviossa kuntien peruspalveluiden valtionosuuteen lisätään 18 947 000 euroa vuoden 2022 käyttämättä jääneestä kuntien yhdistymisen taloudellisesta tuesta. Taloudellinen tuki muodostuu kuntarakennelain 56 a §:n mukaisista, vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien yhdistymisavustuksista, kuntarakennelain 41 §:n mukaisista kuntien harkinnanvaraisista yhdistymisavustuksista ja kuntarakennelain 44 §:n mukaisten valtionosuusmenetysten korvauksista.

Taloudellisen tuen erät on vuonna 2022 vähennetty kaikkien kuntien valtionosuuksista asukasta kohden yhtä suurena. Mikäli tukea ei käytetä kokonaisuudessaan varanhoitovuonna, jäljelle jäänyt osa palautetaan kunnille asukasta kohden yhtä suurena osuutena varainhoitovuotta seuraavan vuoden aikana. Vuonna 2022 yhdistymisavustuksiin ja valtionosuusmenetysten kompensatioihin oli varattu yhteensä 20 000 000 euroa. Siitä jäi käyttämättä 18 947 000 euroa, joka palautetaan nyt kunnille.

Valtiovarainministeriön päätöksen mukaan kunnille myönnettävää kunnan peruspalvelujen valtionosuutta lisätään 3,43 euroa asukasta kohden vuodelle 2023. Lisäys huomioidaan valtionosuuden lisäyksissä ja vähennyksissä. Muutos huomioidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuuksien vuoden 2023 joulukuun maksuerässä.

Muutos lisää Joensuun kaupungin peruspalvelujen valtionosuutta yhteensä 265 005 euroa, jolloin peruspalvelujen valtionosuus vuodelta 2023 on 44,4 milj. euroa. Muutetun talousarvion mukaan vuoden 2023 valtionosuudet yhteensä ovat 56,0 milj. euroa. Muutoksen jälkeen toteuma tulee olemaan 56,2 milj. euroa.

Valtiovarainministeriön päätös liitteineen on esitetty pykälän liitteenä.

Valmistelija: talouspäälikkö

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

hyväksyä liitteen mukaisen valtionosuuspäätöksen ja päättää, ettei päätökseen haeta muutosta.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Taluspäälikkö Tiina Eskelinen ja talousjohtaja Satu Huikuri olivat kokouksessa asiantuntijoina asian käsittelyn aikana.

Liitteet

- 4 Valtiovarainministeriön päätös peruspalvelujen valtionosuuden muutoksesta vuodelle 2023
- 5 Liite 2 valtiovarainministeriön muutospäätökseen, oikaisuvaatimusohjeet
- 6 Liite 1 valtiovarainministeriön muutospäätökseen, kuntakohtaiset muutokset valtionosuudessa

Kaupunginhallitus	§ 440	20.11.2023
Kaupunginhallitus	§ 468	04.12.2023

Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelma

KH 20.11.2023 § 440

Talousarvion laadintaa ohjaa kuntalain (410/2015) 110 §, jonka mukaan:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määrääjässä tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

Talousarvio- ja suunnitelma perustuu kaupunginvaltuuston elokuussa hyväksymään kaupungin strategian ”Helppo hengittää” puolivälitarkasteluun. Strategian toimintaa ohjaavan periaatteen mukaan pidämme talouden tasolla, joka turvaa kaupungin toimintojen jatkuvuuden ja kehittämisen. Strategiaan sisältyvän Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu linjausten mukaan pidämme verotuksen kilpailukykyisenä tarkalla taloudenpidolla ja verotuloja lisäävällä elinvoimapolitiikalla. Kaupungin toimintamenot ja investoinnit mitoitetaan tulokehitys ja kantokyky huomioiden. Lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden taso vakautetaan.

Talousarvion valmistelua on tehty haastavassa talouden tilanteessa. Suomen talouden kehitykseen liittyy edelleen epävarmuutta. Kuluvana vuonna Suomen BKT:n kasvu on jäämässä negatiiviseksi ja myös tulevien vuosien kasvu on vaikeaa. Inflaatio on nostanut kustannuksia voimakkaasti ja korkotason poikkeusellisen nopea muutos on nostanut korkomenojen tasoa. Julkisen talouden alijäämä sekä velkamäärä yhdistettynä hiipuvaan talouskasvuun tuo lisäksi tulevan arviointiin epävarmuustekijöitä.

Kaupunginhallitus	§ 440	20.11.2023
Kaupunginhallitus	§ 468	04.12.2023

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen muutti kuntien toimintaa ja kuntatalouden rakenteita merkittävästi. Kuntien menot alenivat merkittävästi sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen palveluiden kustannusten siirryttyä hyvinvointialueille, vastaavasti kuntien tulot alenivat kun verotuloja ja valtionosuuksia siirtyi valtiolle ja edelleen hyvinvointialueille. Hyvinvointialueiden perustamisen vaikutukset realisoituvat kuntatalouteen viiveellä. Kuntien talous vahvistuu vuonna 2023 sote-uudistukseen liittyvien kuntien tulokertymää kuluvana vuonna nostavien vaikutusten johdosta. Talouden tilanne heikkenee kuitenkin voimakkaasti jo vuonna 2024 ns. verohäntien poistuessa ja valtionosuuksien sote-uudistukseen liittyvän jälkikäteistarkistuksen johdosta. Samanaikaisesti menot kasvavat mm. palkankorotusten sekä kustannustason nousun myötä. Kuntatalouteen kohdistuu tulevana vuosina sopeutustarpeita ja kuntien eriytyminen jatkuu.

Sote-uudistukseen liittyvien väliaikaisten vaikutusten poistuessa myös kaupungin talouden tilanne heikkenee vuodesta 2024 alkaen. Verotulojen ja valtionosuuksien vakiintuessa sote-uudistuksen jälkeiselle tasolle verorahoituksen taso alenee vuoteen 2023 nähden pysyvästi yli 20 milj. eurolla. Samanaikaisesti menoihin kohdistuu kasvupaineita. Tulo- ja menokehitykseen liittyvän epäsuhteen johdosta kaupungin taloudessa on 20 milj. euron sopeutustarve.

Strategian tavoitteiden mukaisesti toimintamenot ja investoinnit tulee mitoittaa kaupungin aleneva tulokehitys huomioiden. Strategian linjausten mukaisesti vuoden 2024 talousarvioon ja vuosien 2024-2026 suunnitelmaan sisällytetään talouden tasapainon varmistava ohjelma. Ohjelma sisältää palveluiden tuottamisen menotasoa alentavia toimenpiteitä, kaupungin päätösvallassa olevien taksojen ja maksujen tason tarkistamista, tarpeettomasta omaisuudesta luopumista sekä investointitason keventämisen ja linjattuun tasoon sitoutumisen ja omistajaohjaukseen liittyviä keinoja. Ohjelmassa asetetaan myös reunaehdot veroperusteiden tarkistamiselle strategian tavoitelinjauksen mukainen verotuksen kilpailukykyisyys huomioiden.

Strategian Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu sisältää myös investointikehystä koskevat linjaukset. Linjaukset sisältävät strategiaan sisältyvät investointien priorisointiperiaatteet sekä taloussuunnitelmakauden investointikehysten enimmäismäärän – 130 milj. euroa – vuosille 2024-2026. Investointikehys on määrittänyt siten myös talousarvion valmistelua investointien osalta.

Talouden sopeutustoimenpiteet jaksotetaan sopeutustarpeen suuruus huomioiden kolmelle vuodelle 2024-2026. Sopeutustoimenpiteiden hallittu toteuttaminen on mahdollista kaupungin ylijäämäpuskurin turvin. Toisaalta, koska sopeutustarve on mittava ja ylijäämäpuskuri siihen nähden suhteellisen pieni, on vuoden 2024 talousarvioon ollut välttämätöntä sisällyttää toimenpiteitä, jotta sopeutustarve ei pääse kasvamaan enää ennakoitua suuremmaksi ja ylijäämäpuskuria jää vielä vuosille 2025-2026.

Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2026 talousarvion linjaukset voidaan tiivistää seuraavasti:

- Talous tasapainotetaan hallitusti siten, että talous on tasapainossa viimeistään vuonna 2026.
- Talouden tasapainotusta tehdään ensivaiheessa nettomenojen tason alentamisen kautta

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 440
§ 468

20.11.2023
04.12.2023

- Vuonna 2024 käyttötalousmenojen kasvu pysäytetään (ns. nollakasvu), mikä kustannustason nousun johdosta edellyttää noin 4 milj. euron edestä toimenpiteitä ensi vuonna.
- Vuosina 2025-2026 nettomenojen tasoa alentavia toimenpiteitä kasvatetaan siten, että toimenpiteiden kokonaisvaikutus on vuonna 2026 yhteensä vähintään 10 milj. euroa.
- Veroperusteiden muutostarve arvioidaan vuonna 2024, kun päätökset menotasoa alentavista toimenpiteistä ovat tarkentuneet.
- Investoinnit mitoitetaan hyväksytyn investointikehyksen mukaisesti (enintään 130 milj. euroa vuosina 2024-2026).

Toimenpiteistä huolimatta vuoden 2024 talousarvio jää 15,6 milj. euroa alijäämäiseksi tulokertymän voimakkaan laskun seurauksena. Tuloslaskelman mukainen alijäämä pienenee vuosina 2025-2026, mutta edellyttää toimenpiteitä, joilla nettomenojen tasoa alennetaan. Vuosien 2025-2026 toimenpiteiden valmistelu tehdään siten, että toimenpiteiden kokonaisuus valmistuu maaliskuun 2024 loppuun mennessä ja kokonaisuudesta päätetään kevätkaudella 2024

Kaupungin verotuloprosentti vuodelle 2024 on 7,90 prosenttia (vuonna 2023 7,86 prosenttia). Kiinteistöverot säilyvät ennallaan lukuun ottamatta maapohjan kiinteistöveroa, joka on nousemassa lainsäädännön muutosten myötä 1,30 prosenttiin. Vuonna 2024 käyttöön otetaan lisäksi rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero. Verotulot alenevat hyvinvointialueen perustamiseen liittyvien niin sanottujen verohäntien vaikutusten poistuessa 6 % vuoteen 2023 nähden.

Verotuloja ja valtionosuuksia arvioidaan kertyvän kokonaisuutena 199 milj. euroa, kun vuonna 2023 määrä on 223 milj. euroa. Valtionosuudet alenevat noin 16 milj. euroa, 29 % sote-uudistukseen liittyvän jälkikäteistarkastuksen myötä. Tarkastuksessa hyvinvointialueelle siirtyvät menot tarkistetaan vastaamaan toteutuneita vuoden 2022 menoja.

Vuosina 2025–2026 valtionosuuksien määrää kasvattaa TE-uudistus, mutta samanaikaisesti menot kuitenkin kasvavat.

Kaupungin nettomenot vuodelle 2024 ovat 176 milj. euroa. Nettomenojen taso ei kokonaisuutena kasva vuoteen 2023 nähden. Talousarvioon sisältyvien sopeutustoimenpiteiden arvo on noin neljä miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 investointimenot ovat yhteensä 56 milj. eurolla. Toimitilahankkeisiin kohdennetaan tästä yhteensä 32 miljoonaa euroa. Suurimmat talousarvio- ja suunnitelmakauden hankkeet ovat Enon ja Hammaslahden uudet koulut, Mehtimäen jääurheilukeskuksen laajennus ja peruskorjaus sekä museohankkeet – kaupungintalon muutos museoksi sekä taidemuseon peruskorjaus. Lisäksi suunnitelmakaudella käynnistyvät Reijolan koulun ja päiväkodin rakennushankkeet.

Yhdyskuntatekniikan investointitaso laskee aiempiin vuosiin nähden, mutta turvaa jatkossakin uudisrakentamisen ja luo edellytyksiä yritystoiminnan kehittämiselle kaupungissa. Yhdyskuntatekniikan investointimenot ovat vuonna 2024 yhteensä 11 milj. euroa, josta uudisrakentamista tukeviin investointeihin kohdennetaan 2,8 miljoonaa euroa ja peruskorjauksiin 7,6 miljoonaa. Satama- ja ulkoliikuntapaikkahankkeisiin kohdennetaan 0,7 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallitus	§ 440	20.11.2023
Kaupunginhallitus	§ 468	04.12.2023

Kaupungin lainakanta kohoaa vuonna 2024 lähes 300 miljoonaan euroon. Ensi vuonna lainaa on asukasta kohden 3 833 euroa. Kiinteistöleasing- ja vuokravastuut huomioiden vastuiden määrä on ensi vuonna noin 5 500 euroa asukasta kohden. Korkomenojen määräksi on arvioitu 7,6 miljoonaa euroa.

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026 on esitetty pykälän liitteenä. Oheismateriaalina on esitetty talouden sopeutustoimenpiteiden ennakkovaikutusten arvioinnit sekä nuorisovaltuuston lausunto.

Valmistelija: talousjohtaja

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

suorittaa vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman 1. käsittelyn kuulemalla konsernipalvelujen, toimialojen ja liikelaitoksen johtoa ja perehtymällä kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Käsittelyn alussa kaupunginjohtaja Jere Penttilä piti talousarvioehdotuksen yleisesittelyn.

Tämän jälkeen esiteltiin seuraavat vuoden 2024 talousarvioesitykset, tavoitteet ja muutokset :

- Joensuu Vesi – liikelaitos , liikelaitoksen johtaja Juha Lemmetyinen
- Kaupunkiympäristön toimiala, kaupunkiympäristöjohtaja Ari Varonen
- Hyvinvoinnin toimiala, vs. sivistys- ja hyvinvointijohtaja Jani Kaasinen
- Työllisyys- ja elinvoimapaalvelut, hankintatoimi, kansliapäällikkö Jenni Jokela
- Yleishallinto, ympäristöterveydenhuolto ja tuloslaskelmaerät, talousjohtaja Satu Huikuri

Pidettiin kokoustauko klo 11:48-12:46

Jatkettiin vuoden 2024 talousarvioesitysten, tavoitteet ja muutokset käsittelyä seuraavasti:

- Osallisuus- ja vetovoimapaalvelut, hyvinvointi- ja osallisuuspäällikkö Heini Lehtikainen ja markkinointijohtaja Markku Pyykkönen

Luettiin talousarviota sivuttain. Lukemisen yhteydessä tehtiin seuraavat kysymykset ja huomiot, joihin esitetään vastaukset kaupunginhallituksen talousarvion 2. käsittelyssä 4.12.2023:

- Tehdään valtiovarainministeriön arvioiden mukaiset päivitykset talousarviokirjan lukuihin sekä kokouksessa esille tulleet tekniset korjaukset talousarviokirjaan.
- Sivu 14 perhekeskustoiminta, yhteistyö hyvinvointialueen kanssa, asia näkyväksi talousarviokirjaan.
- Sivu 32-33 verrokkikaupunkien kiinteistökulujen vertailu.
- Sivu 34 taulukko, eurot taulukkoon, taulukon eri kohtien avaaminen, tuntikehys/vertailutiedot. Kootaan erillinen liite, jossa pyydyt tiedot on esitetty.
- Sivu 63 taulukko kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuun, tarkistetaan lähtötilan vuosi, onko oikein?
- Sivu 66 korjataan Joensuun lentoliikennettä koskevan toiminnallisen tavoitteen 2024 kirjausta siten, että toisesta lauseesta poistetaan sanat:” ja mahdollistaa tarvittaessa optiovuodet 2026-2028”.
- Sivu 74 tarkennetaan tekstiin vastuunjako Joensuun kaupunki/Business Joensuu Oy.

Kaupunginhallitus	§ 440	20.11.2023
Kaupunginhallitus	§ 468	04.12.2023

- Sivu 82 Ollilan päiväkotia, perusteluja lakkauttamiselle?
- Sivu 83 Enon alueen iltahoito, kustannukset?
- Sivu 87 Louhiojan koulu ja Tuupovaaran nuorisotila kirjaukset?
- Sivu 98-99 Enon pukukoppien eurot?
- Sivu 108 puun myynnin laajuus?
- Sivu 119 avataan liikuntapalvelujen määrärahan investointikohteet.
- Sivu 121 Suoniityntie ja Metsätie ovat poistuneet talousarviokirjasta, eurot?
- Sivu 121 Asemanseudun liikennejärjestelyt, mistä kustannukset muodostuvat, tarkennus tekstiin?
- Sivu 125 tarkistetaan valtuuston päätöksen 31.8.2020 § 72 yhteneväisyys talousarviokirjan tekstiin.
- Sivu 153 taulukon kohteet?

Talousarvion sivuttain luvun aikana pidettiin kokoustauko klo 14:23-13:34

KH 04.12.2023 § 468
844/02.02.00.00/2023

Talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024-2026 ensimmäisen käsittelyn jälkeen valmistellut muutokset ja täsmennykset kaupunginjohtajan talousarviesitykseen nähden on esitetty pykälän liitteenä.

Valmistelija: talousjohtaja

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:
Kaupunginhallitus päättää

hyväksyä muutokset ja täsmennykset vuoden 2024 talousarvioon ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelmaan ja ehdottaa, että

kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2026 taloussuunnitelman.

Päätös:

Hyväksyttiin alla olevan käsittelyn mukaisesti.

Käsittelyjärjestykseksi päätettiin, että käydään talousarviokirja läpi sivuttain ja hyväksytään samalla liitteessä lisäselvitykset ja muutokset 1. käsittelyyn esitetyt muutokset/lisäykset kaupunginjohtajan talousarviesitykseen.

Anssi Törmälä saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 14:12.

Lisäksi kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan pohjahdotuksesta poiketen seuraavat muutokset talousarvioon:

- Avustusten tason tarkistaminen. 10%:n tason tarkistusta ei toteuteta, lukuunottamatta hissiavustusten määrää (15 000 €).
- Sivu 82 muutetaan kuudennen kappaleen viimeisen lauseen alku seuraavasti "Ollilan päiväkotia lopettaa toimintansa viimeistään 30.6.2025"
- Sivu 83 poistetaan kolmannen kappaleen lauseen lopusta sanat " ja iltahoitoa keskitetään Niinivaaran päiväkotiin"
- Sivu 88 korjataan taulukkoon luvut siten, että perusopetuksen tuntikehystä ei pienennetä.
- Sivu 87 postetaan kuudes kappale.
- Sivu 89 muutetaan kolmannen kappaleen seitsemäs lause seuraavasti "Iltahoito päättyy Huvikummun päiväkodissa 1.8.2024 alkaen."

Kaupunginhallitus	§ 440	20.11.2023
Kaupunginhallitus	§ 468	04.12.2023

- Sivu 90 muutetaan toisen lauseen Ollilan päiväkotia koskeva vuosiluku 2025.
- Sivu 92 lisätään uusi viimeinen kappale ” Tehdään kokonais selvitys siitä, kuinka kaupungin toimesta voidaan parantaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä kultturi- ja liikuntapalveluilla huomioiden esim. palvelujen asiakasmaksut.”
- Sivu 108 lisätään kolmannen kappaleen loppuun seuraava lause "Puunmyyntimääriä lisättäessä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan eri-ikäisrakenteisen ja jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen keinovalikoimaan sekä panostetaan Joensuun metsänhoidon linjauksissa mainittuihin luonnonhoidon toimenpiteisiin."
- Sivu 153 liite 4 Tuupovaaran nuorisotalo poistetaan myyntilistalta. Nuorisotoimi vastaa vuokrakustannuksista omalta osaltaan. Loppuosa vuokrakustannuksista lisätään talousarviomäärärahoineen osallisuus- ja vetovoimalautakunnalle. Lisäksi liitteen osalta todetaan, että Koivuniemen huvilan rakennusten ja muiden kiinteistöjen osalta noudatetaan omistajaohjausjaoston päätöstä 30.10.2023 § 110 ”Ennen varsinaisia myynti- tai purkutoimenpiteitä selvitetään toimijoiden kanssa vielä vaihtoehtoisia ratkaisuja.”
- Liitteestä lisäselvitykset ja muutokset 1. käsittelyyn kohdasta vuoden 2024 talousarvioon sisältyvät sopeutustoimenpiteet poistetaan Enon jäähallin pukukoppeja koskeva kirjaus.

Seppo Eskelinen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 17:12.

Kaupunginhallitus hyväksyi muilta osin yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Talousarviokirja, tuloslaskelmat ja rahoituslaskelmat päivitetään hyväksyttyjä muutoksia vastaaviksi.

Liitteisiin ja taulukoihin korjataan käsittelyn aikana tehdyt muutokset.

Lisäksi talouspalveluille myönnetään valtuudet tehdä käsittelyn aikana tehdyistä muutoksista aiheutuvat muutokset sekä teknisluonteiset korjaukset talousarviokirjaan.

Talusojohtaja Satu Huikuri, talouspäälikkö Tiina Eskelinen, kansliapäällikkö Jenni Jokela, kaupunkiympäristöjohtaja Ari Varonen ja sivistys- ja hyvinvointijohtaja Jani Kaasinen olivat kokouksessa asiantuntijoina asian käsittelyn aikana.

Liitteet

- 7 Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026
- 8 Lisäselvitykset ja muutokset 1. käsittelyyn

Oheismateriaali

- Vaikutusten ennakkoarviointi, Ollilan päiväkotia
- Vaikutusten ennakkoarviointi, vieraanvaraisuuden säästö
- Ennakkovaikutusten arvio yksityistieavustusten pienentäminen
- Ennakkovaikutusten arvio tarpeettomista toimitiloista luopuminen
- Ennakkovaikutusten arvio puunmyynnin lisäys
- Ennakkovaikutusten arvio palvelutasomuutokset liikenne ja viheralueilla
- Ennakkovaikutusten arvio kiinteistönhoidon päivystyksen keskittäminen
- Vaikutusten ennakkoarviointi, perusopetuksen tuntikehyksen sopeuttaminen
- Vaikutusten ennakkoarviointi, nuorisoverstas
- Vaikutusten ennakkoarviointi, Tuupovaaran nuorisotalo
- Vaikutusten ennakkoarviointi, nuorisovastukset

Kaupunginhallitus	§ 440	20.11.2023
Kaupunginhallitus	§ 468	04.12.2023

Vaikutusten ennakkoarviointi, avoin varhaiskasvatus
Vaikutusten ennakkoarviointi, varhaiskasvatuksen iltahoidon keskittäminen
Vaikutusten ennakkoarviointi, varhaiskasvatuksen viikonloppuhoidon keskittäminen
Vaikutusten ennakkoarviointi, kulttuuriavustukset
Vaikutusten ennakkoarviointi, Enon jäähallin pukusuojarakennus
Vaikutusten ennakkoarviointi, Kuuluttamo, Kiihtelysvaaran urheilukenttä
Vaikutusten ennakkoarviointi, liikuntapalveluiden avustukset
Vaikutusten ennakkoarviointi, Louhiojan uimarannan kioskirakennus
Vaikutusten ennakkoarviointi, Niittylahden opiston kuntosali
Vaikutusten ennakkoarviointi, Paavontie 9, kuntosali Hammaslahdessa
EVA_Carelicumin aukiolot
EVA_joensuunuutiset
EVA_järjestöavustukset
EVA_kiertävä palveluneuvoja
EVA_matkailu
eva hissi ja esteettömyysavustus 16112022
Nuorisovaltuuston lausunto Joensuun kaupungin talousarvioon 2024

Kaupunginhallitus

§ 469

04.12.2023

Kaupunginhallitukselle tiedoksi saatettavia asioita

KH 04.12.2023 § 469
1710/00.01.03.05/2023

Kaupunginhallitukselle tiedoksi saatetaan seuraavat asiat:

1. Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 23.11.2023. Päätös on oheismateriaalina ja luettavissa sähköisessä kokouksessa.
2. Adressi, päiväkotitoimen vuorohoito säilytettävä. Adressi on oheismateriaalina.
3. Vaasan hallinto-oikeuden päätös 30.11.2023 UPM Energy Oy:n valitukseen, Vesivoiman hyväksikäyttö. Päätös on luettavissa sähköisessä kokouksessa.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

merkitä tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Anni Järvinen poistui kokouksesta ennen asian käsittelyn aloittamista.

Oheismateriaali

Itä-Suomen aluehallintoviraston päätös 23.11.2023, ISAVI-1106-2022
Adressi, päiväkotitoimen vuorohoito säilytettävä
Vaasan hallinto-oikeuden päätös 30.11.2023 UPM Energy Oy:n valitukseen,
Vesivoiman hyväksikäyttö

Kaupunginhallitus

§ 470

04.12.2023

Pöytäkirjat

KH 04.12.2023 § 470

Pöytäkirjat:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta	28.11.2023
Omistajaohjausjaosto	27.11.2023
Osallisuus- ja vetovoimalautakunta	23.11.2023

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

merkitä tiedokseen, eikä oteta kuntalain 92 §:n nojalla kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus

§ 471

04.12.2023

Viranhaltijapäätökset

KH 04.12.2023 § 471
4327/00.02.01.01/2022

Viranhaltijapäätökset:

Kansliapäällikkö

30.11.2023 § 75

Viranhaltijapäätökset oheismateriaalina sähköisessä kokouksessa.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

merkitä tiedokseen, eikä oteta kuntalain 92 §:n nojalla kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Oheismateriaali

Asumisneuvontapalvelun pilotoiminen ja avustuksen hakeminen

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 463, § 464, § 466, § 468, § 469, § 470, § 471

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Muutoksenhakukielto ja peruste:

Päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, jolloin kuntalain (10.4.2015/410) 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläi: § 465, § 467

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusviranomainen-

JOENSUUN KAUPUNGINHALLITUS

Käyntiosoite: Koskikatu 5, 80100 Joensuu, ma-ti ja to-pe klo 10-16 ja ke klo 10-17

Postiosoite: PL 59, 80101 JOENSUU

Sähköposti: kirjaamo@joensuu.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun päätöstä koskeva pöytäkirjaote on lähetetty hänelle kirjeellä. Mikäli tiedoksianto on toimitettu saantitodistusta vastaan tai luovuttamalla asiakirjat asianosaiselle, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan (tavallinen sähköinen tiedoksianto), päätös katsotaan saadun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan niin, että päätös on noudettavissa viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta (todisteellinen sähköinen tiedoksianto), päätös katsotaan saadun tiedoksi, kun se on noudettu viranomaisen osoittamalta yhteydeltä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon vaaditaan oikaisua (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen vaaditaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin oikaisuvaatimusoikeus perustuu, jos oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös ei kohdistu oikaisuvaatimuksen tekijään.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää oikaisuvaatimuksen tekijän laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on oikaisuvaatimuksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä oikaisuvaatimusviranomaiselle.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikaisuvaatimuksen käsittelyyn liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*).

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimusasiakirjat toimittaa oikaisuvaatimusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla oikaisuvaatimusasiakirjat voi lähettää postitse tai toimittaa lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen oikaisuvaatimusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Oikaisuvaatimuksen voi lähettää omalla vastuullaan myös sähköpostiviestinä. Tällöin oikaisuvaatimuksen on oltava perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen oikaisuvaatimusviranomaisen aukioloajan päättymistä.